

ששים ריבוא' – משמע דקאי אעיר. וכן להלן כו. (ד"ה ערסייתא) משמע שהקובע היא כניסת ששים ריבוא לעיר. וכן נראה לכאורה מוכח ממה שגזרו טלטול בכרמלית והצריכו עירוב הצרות אטו רשות הרבים – והרי אם צריך ששים רבוא שעוברים באותו מקום בכל יום, אין לך מלתא דלא שכיח גדול מזה ומדוע גזרו בו חכמים. [אבל ממה שאמרו (כב): שאפילו עולים לה בחבל והולכים בה אחד אחד כמעלות בית מרון חשיבא רה"ר, והרי אי אתה מוצא ששים ריבוא ביום אחד שיהלכו באופן זה – אין ראייה, שי"ל שיש שם רה"ר רחבה אלא שמקום זה שהרבים עוברים בו אעפ"י שיש בו מחיצות, בקיעת הרבים מבטלתו. ע' בריטב"א שם ובאו"ז קכט].

וע' באחיעזר ח"ד ח אודות העיר פריז שנחשבת רה"ר משום שיש בה ששים רבוא. אף שאין בכל רחוב כך, שגם בירושלים ומחוא לא היו ס"ר בכל רחוב. [כיום מונה ירושלים עיה"ק למעלה מששים ריבוא בני אדם].

וצריך לדחוק לפי זה מה שכתב בשו"ע (שמה, ז) 'וי"א שכל שאין ששים רבוא עוברים בו בכל יום אינו רה"ר', לא שיעברו בפועל אלא שעשויים לעבור בו, וכבר העיר על לשונו במשנ"ב ובאה"ל שם. ואולם כבר ציינו שבדברי הראשונים בכמה מקומות נקטו לשון זו (ערמב"ן ור"ן שבת נו; הלכות גדולות. ובשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה כט ועוד) נקט שצריך ששים רבוא עוברים בפועל. (לא נכתב אלא להעיר).

דף ז

'כל היכא דמשכחת תרי תנאי ותרי אמוראי דפליגי אהדדי...' ולא נפסקה הלכה כאחד מהם (עפ"י רשב"א חולין מד. וע' בחדושי הר"ן כאן ובחזו"א יו"ד קג).

'כעין מחלוקת בית שמאי ובית הלל'. נקטו זאת כדוגמא למחלוקת בין החכמים, כי עד ימי בתי הלל ושמאי לא היו מצויות מחלוקות בישראל, כמובא בגטין (פרק הניזקין) משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכן רבו מחלוקות בישראל ונעשית תורה כשתי תורות – לכך תולה מחלוקת שאר תנאים ואמוראים במחלוקת בית שמאי ובית הלל (תורת חיים).

'הכי קאמר סרטיא מכאן ובקעה מכאן נעשה כבקעה מכאן ובקעה מכאן'. נראה שהשמיענו בזה שאין להצריך לקבוע את צורת הפתח בצד הפתוח לרשות הרבים בדוקא, אלא הרי זה כבקעה מכאן ובקעה מכאן שאין הפרש היכן קובע את צורת הפתח והיכן את הלחי (שפת אמת).

(ע"ב) 'דאי דרב קשיא דרב אדרב בתרתי דאמר רב ירמיה בר אבא אמר רב: מבוי שנפרץ במלואו לחצר ונפרצה חצר כנגדו חצר מותרת ומבוי אסור'. לפי מה שנוקט עתה הטעם שהמבוי אסור משום פילושו לרשות הרבים דרך החצר, צריך לפרש דברי רב 'מבוי שנפרץ במלואו' – שרק משום כך נחשב מפולש לרה"ר, אבל בלאו הכי ניכר לכל שהמבוי כלה לחצר והחצר היא שפרוצה לרה"ר. [ואעפ"י שישנם בחצר גיפופים מכאן ומכאן והרי 'נראה מבחוץ ואינו נראה מבפנים נידון משום לחי' לפי הנחת הגמרא עתה, כדלהלן – אין אותם גיפופים מועילים אלא להתיר המבוי מאיסור החצר מפני שבה נראים הגיפופים, אבל לא להצילו מרשות הרבים המרוחקת] (עפ"י רשב"א ריטב"א ור"ן).

נקטו שמועיל לחי במבוי שנפרץ לחצר להפקיע דין 'מפולש' לרה"ר. ואין כן דעת התוס' והאו"ז. וראה דרך נוספת על פי שיטת ר"ח, בספר חדושים ובאורים.